

покликом серця та із врахуванням своїх здібностей стає шляхом до щасливого життя.

Література

1. Путіловська Н.Б. Життя і творчість Григорія Сковороди як феномен української культури епохи Просвітництва / Н.Б. Путіловська // Молодий вчений. – Вип. 4. – 2017. – С. 65-69.
2. Лобик Л. Григорій Сковорода про взаємозв'язок сродної праці і освіти та їх роль у житті людини / Л. Лобик [Електронний ресурс]. - Режим доступу http://vlp.com.ua/files/22_39.pdf
3. Харченко Л. Концепція самопізнання у філософії Г.Сковороди / Л. Харченко // Переяславські Сковородинівські студії. Випуск 2. – Переяслав-Хмельницький, 2013. – С. 232-238.
4. Невмержицька М. В. «Сродна праця» як основа формування конкурентноспроможності / М.В. Невмержицька // Гуманітарний часопис. – Вип. 4. – Харків, 2013. – С. 171-174.

Бурлаку О. М.
слухач магістратури
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

Науковий керівник:
доктор політичних наук, професор
Алексєнко І.В.

БОРОТЬБА З НЕЗАКОННОЮ МІГРАЦІЄЮ

Особливість географічного та геополітичного становища України, наявність кордонів із країнами Західної Європи, недосконалість українського законодавства сприяють переміщенню потоків нелегальних транзитних мігрантів. Незаконна міграція посягає й на основи національної безпеки держави у частині недоторканності її державних кордонів. В умовах розвитку процесів глобалізації, розвитку комунікації та спрощення візових режимів, входження держав до міжнародних союзів, зокрема ЄС, актуальними стають питання законодавчого регулювання як порядку здійснення міграційних процесів, так і захисту країн від незаконної міграції. Особливо важливого значення дослідження шляхів протидії незаконній міграції набуває у зв'язку із значними політичними, правовими та економічними глобалізаційними процесами, які відбуваються останнім часом у нашій державі.

Відповідно до ст. 7 Закону України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» однією з основних реальних та потенційних загроз національній безпеці України, стабільності в суспільстві на сучасному етапі є нелегальна міграція. Відтак одним із

основних напрямків державної політики з питань національної безпеки України визначено участь України в міжнародному співробітництві у сфері боротьби з міжнародною злочинністю, тероризмом, наркобізнесом, нелегальною міграцією [5]. У п.п. 3.4. Стратегії національної безпеки України однією із загроз національній безпеці України визначено активізацію міграційних процесів унаслідок бойових дій [7].

Складність правового регулювання міграційних процесів полягає у необхідності збалансування обох протилежних тенденцій, таких як забезпечення захисту прав та свобод громадян, створення єдиного економічного простору, який передбачає вільне переміщення трудових мігрантів з одного боку, та ведення об'єктивно обмеженої міграційної політики державами СНД та ЄС, що тягне за собою необхідність посилення боротьби зі злочинністю і тероризмом, з іншого» [12, с. 201]. У законодавстві України незаконна міграція визначається: 1) через незаконне перетинання державного кордону; 2) законне перетинання з подальшим порушенням строку перебування без отримання спеціального правового статусу. До другого випадку віднесено і порушення транзитного проїзду, визначення якого міститься у п. 24 ст. 1 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», зокрема, транзитний проїзд – це в'їзд іноземця або особи без громадянства в Україну з однієї держави, переміщення в межах визначеного у проїзному квитку часу (а в разі відсутності квитка – строку, фактично необхідного для перетинання території України на відповідному виді транспорту) через територію України та виїзд за її межі до іншої держави [6]. Таким чином, порушення правил транзитного проїзду зумовлює порушення порядку перебування на території держави іноземці та осіб без громадянства [10, с. 249].

Незаконну (нелегальну) міграцію зазвичай характеризують як в'їзд в країну, перебування в ній і виїзд з її території іноземних громадян і осіб без громадянства з порушенням законодавства цієї країни, що регулює порядок в'їзду, перебування, транзитного проїзду та виїзду іноземних громадян, а також довільна зміна ними свого правового становища у період перебування на території цієї країни. В основі незаконної міграції лежить порушення міграційних правил в'їзду, перебування або виїзду з території країни, то кримінальна міграція становить різновид тимчасової міграції, що вирізняється кримінальними цілями [9, с. 262].

Слід вказати, що міграційне законодавство України має ліберальний характер у порівнянні з міграційною політикою країн СНД та країн ЄС. Наприклад, в Україні за певні правопорушення іноземці несуть адміністративну відповідальність на однакових засадах з громадянами України і не розглядаються як кримінальні злочинці, що відповідно позначається на нормах поведінки з мігрантами та їх утримання, в країнах СНД та Євросоюзу до мігрантів застосовуються інші правові дії, аніж до громадян країни. Ліберальними є також норми, що встановлюють відповідальність за незаконну спробу перетину

державного кордону та незаконне перебування в Україні. Внаслідок цього наявна в Україні правова база не в змозі належним чином забезпечувати боротьбу з нелегальною міграцією [11].

Відповідно до вимог ст. 13 Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» вільний вибір місця проживання обмежується щодо осіб, до яких згідно із процесуальним законодавством застосовано запобіжні заходи, пов'язані з обмеженням або позбавленням волі [8]. Згідно п. 3 ч. 1 ст. 6 Закону України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» підставою для тимчасових обмежень у праві виїзду громадян України за кордон є застосування до такої особи у порядку, передбаченому кримінальним процесуальним законодавством, запобіжного заходу, за умовами якого йому заборонено виїжджати за кордон, – до закінчення кримінального провадження або скасування відповідних обмежень [13, с. 289]. Відповідно до Концепції державної міграційної політики, схваленої Указом Президента України від 30 травня 2011 р., основними механізмами реалізації державної міграційної політики щодо тимчасового в'їзду в Україну іноземців та осіб без громадянства є протидія нелегальній міграції, у тому числі вдосконалення роботи державних органів, спрямованої на протидію нелегальній міграції та посилення відповідальності за правопорушення, пов'язані з нелегальною міграцією [4].

Боротьба з нелегальною міграцією здійснюється шляхом імплементації міжнародних стандартів (незалежно від джерела походження: універсальних, регіональних чи двосторонніх) у національне законодавство. У відповідності з Концепцією інтегрованого управління кордонами, схваленою постановою КМУ від 28 жовтня 2015 р., основними проблемами у сфері інтегрованого управління кордонами є: поява нових видів загроз, зокрема агресивні дії Російської Федерації в окремих регіонах Донецької, Луганської областей, тимчасова окупація нею території АРК і м. Севастополя, а також загострення міграційної кризи в державах – членах ЄС, що межують з Україною; незавершеність здійснення заходів щодо договірно-правового оформлення державного кордону; нагальна потреба в імплементації європейських стандартів здійснення прикордонного, митного та інших видів державного контролю на державному кордоні; необхідність удосконалення міжвідомчого та міжнародного співробітництва, запровадження спільного контролю осіб, транспортних засобів і вантажів у пунктах пропуску через державний кордон, організації спільного патрулювання державного кордону. Питанням гармонізації та забезпечення відповідності норм міграційного законодавства, в тому числі і норм КК, які забезпечують охорону міграційних процесів, присвячено і кілька статей Угоді про асоціацію між Україною та ЄС, ратифікованої ВРУ у 2014 р. Після підписання у 2014 р. Угоди про асоціацію між Україною та ЄС розпочалося значне реформування законодавства, що визначає

порядок в'їзду, перебування на території України та виїзду з території України іноземців та осіб без громадянства з метою лібералізації візового режиму [2].

У Рішенні Ради національної безпеки і оборони від 20 липня 2015 р. «Про додаткові заходи щодо запровадження безвізового режиму між Україною та Європейським Союзом» передбачено необхідність посилення інституційної спроможності відповідних підрозділів ДМС України щодо протидії нелегальній міграції, налагодження ефективного співробітництва з державами – членами ЄС у зазначеній сфері на міжвідомчому рівні; створення віртуального контактного аналітичного центру та бази даних про міграційні процеси для забезпечення обміну інформацією та моніторингу ситуації у сфері міграції та інші заходи, спрямовані на протидію незаконній міграції [3].

Таким чином, можна зробити висновки, що недооцінка масштабів та наслідків нелегальної міграції, відсутність ефективних механізмів протидії їй, зволікання з реформуванням структури державного управління міграційними процесами шкодить міжнародному іміджу країни, призводить до прямих економічних втрат та буде мати для України незворотні демографічні та соціальні наслідки у майбутньому. Для вдосконалення політики по боротьбі з незаконною міграцією необхідно: розробляти нормативно-правові акти, обов'язкових до виконання й конкретних практичних програм та планів дій по боротьбі з незаконною міграцією; збільшити чисельність різного роду операцій по нейтралізації нелегальних міграційних потоків; посилити охорону кордонів; розширити функціональні обов'язки поліцейських підрозділів щодо боротьби з незаконною міграцією; запровадити єдиний колективний підхід щодо протидії нелегальній міграції (створити спеціальні підрозділи по боротьбі з нелегальною міграцією; запровадити спільні підходи та методи протидії та ін.).

Література

1. Конституція України №254к/96-вр // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141
2. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 верес. 2011 р. № 3773-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3773>
3. Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей: Закон від 10.10.2017 № 1680-18 // ВВР, 2014, № 45, ст.2043
4. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 26 трав. 2015 р. №287/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/287/2015/paran14#n14>
5. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15 квіт. 2014 р. № 1207-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1207-18>
6. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11 груд. 2003 р. № 1382-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1382-15>

7. Про внесення змін до деяких законів України щодо документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, спрямованих на лібералізацію Європейським Союзом візового режиму для України: проект Закону України від 5 жовт. 2015 р. № 3224 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=3224&skl=9
8. Про додаткові заходи щодо запровадження безвізового режиму між Україною та Європейським Союзом: Рішення Ради національної безпеки і оборони від 20 липня 2015 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/n0012525>
9. Соломко Ю. Ю. Окремі проблеми попередження злочинності мігрантів / Ю. Ю. Соломко // Право і суспільство. – 2014. – № 1. – С. 201–206.
10. Огнєв Т. Є. Щодо гармонізації кримінально-правового захисту від незаконної міграції у нормах КК України з міжнародними зобов'язаннями України у сфері забезпечення права на свободу пересування / Т. Є. Огнєв // Часопис Київського університету права. – 2014. – № 3. – С. 249-254.
11. Захарченко Л. М. Причини і сутність явища незаконної (нелегальної) міграції / Л. М. Захарченко // Митна справа. – 2014. – № 1(2.1). – С. 262-267.
12. Пищуліна О. Інституційне забезпечення міграційної політики / О. Пищуліна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://old.niss.gov.ua/Monitor/januar2009/7.htm>
13. Шинкарук О. М. Механізми державного управління у сфері протидії нелегальній (незаконній) міграції на основі оцінки міграційних ризиків / О. М. Шинкарук, В. І. Довгань // Університетські наукові записки. – 2017. – № 1. – С. 289-304.

Гордієнко К. Д.

курсант 2 курсу

Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ

Науковий керівник

кандидат історичних наук

Головіна О.В.

ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО В УКРАЇНІ: ШЛЯХИ ТА ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ

Історія свідчить, що неодмінною умовою становлення демократичної держави і процесу формування нації, зокрема у Європі, нерозривно пов'язано з виникненням системи суспільних інститутів, які утворюють громадянське суспільство. Це зумовлює актуальність даної теми. Сьогодні чимало дослідників вважають громадянське суспільство ключовим поняттям посткомуністичної трансформації. Дослідженням питань громадянського суспільства в Україні займалися такі вчені, як В. Бакуменко, М. Логунова, О. Машкова, А. Романюк, В. Скрипнюк, Т. Кухар, М. Андерсен та багато інших, але проблема сучасного стану та перспектив розвитку громадянського суспільства залишається недостатньо дослідженою на сьогодні.